

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 20 februari 1942 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1942/43 under riksstatens andra huvudtitel, avseende anslagen inom justitiedepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckt motion.

(3:e avd.)

Justitiedepartementet m. m.

1:o) **Avlöningar till statsråden utan departement m. m.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under andra huvudtiteln (punkt 1, sid. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementensärenden för den 3 januari 1942) föreslagit riksdagen att *dels* förklara att den för innevarande budgetår gällande staten för avlöningar till statsråden utan departement m. m. skall tillämpas tills vidare, *dels ock* till Avlöningar till statsråden utan departement m. m. för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 150,000 kronor.

Ifrågavarande anslag, som i gällande riksstat är uppfört med 150,000 kronor, disponeras enligt en av Kungl. Maj:t den 6 juni 1941 i enlighet med riksdagens beslut för innevarande budgetår fastställd stat.

Anledning att för nästkommande budgetår vidtaga förändring i anslagsbeloppet har icke ansetts föreligga. Departementschefen har dock erinrat om det i propositionen nr 35 till 1941 års riksdag gjorda uttalandet, att vid en försämring av läget på arbetsmarknaden det kunde visa sig behövt att — i likhet med vad numera genomförts beträffande försvars-, finans-, jordbruks-, handels- och folkhushållningsdepartementen — bereda jämväl chefen för socialdepartementet lätnad i arbetsbördan. Skulle detta bliva fallet, torde behov uppstå att förordna det sjätte konsultativa statsråd, vartill lagen den 21 februari 1941 (nr 97) om antalet statsdepartement och statsråd utan departement lämnade möjlighet. För sådan händelse komme ifrågavarande anslag att överskridas.

Utskottet. Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) förklara att den för innevarande budgetår gällande staten för avlöningar till statsråden utan departement m. m. skall tillämpas tills vidare;

b) till *Avlöningar till statsråden utan departement m. m.* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 150,000 kronor.

2:o) Justitiedepartementet: Avlöningar. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, sid. 2 och 3) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiedepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 279,000 kronor.

3:o) Justitiedepartementet: Omkostnader. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, sid. 3), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 2,600 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiedepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 69,600 kronor.

4:o) Justitiedepartementet: Svensk författningssamling. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, sid. 4), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en av den ökade anslagsbelastningen under kristiden påkallad höjning med 50,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiedepartementet: Svensk författningssamling* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 200,000 kronor.

5:o) Lagberedningen. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, sid. 5), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en sänkning med 25,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lagberedningen* för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 45,000 kronor.

6:o) Processlagberedningen. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, sid. 5 och 6), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 10,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Processlagberedningen* för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 70,000 kronor.

7:o) Ombuden för tillsyn å tryckta skrifter. Kungl. Maj:t har (punkt 7, sid. 6) föreslagit riksdagen att till Ombuden för tillsyn å tryckta skrifter för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

Förevarande anslag har sedan budgetåret 1935/36 varit uppfört med 16,000 kronor. Under sistförflutet budgetår överskreds anslaget med omkring 2,300 kronor.

I anslutning till den vid fjolårets riksdag genomförda lagstiftningen rörande nya ansvarighetsregler för tryckfrihetsbrott ha ombuden å 59 orter från och med den 1 juli 1941 indragits och den övervakning, som dittills ålegat dem, överflyttats å ombuden i vederbörande läns residensstäder. Den arvodesreglering, som i anledning därav har ansetts påkallad för sistnämnda ombud, kan genomföras inom ramen av nuvarande anslagsbelopp genom anlåtande av de indragna ombudsarvodena. Emellertid har en höjning av jämväl vissa andra ombudsarvoden funnits påkallad, varjämte en av krisläget betingad, tillfällig arvodesförstärkning visat sig nödvändig. I anledning härav har anslaget uppräknats med 4,000 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Ombuden för tillsyn å tryckta skrifter* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

Justitiekanslersämbetet.

8:o) Justitiekanslersämbetet: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 8, sid. 7—11) föreslagit riksdagen att *dels* fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för justitiekanslersämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43, *dels ock* till Justitiekanslersämbetet: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 82,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 81,500 kronor.

För nästa budgetår ha anslagsposterna avlöningar till ordinarie tjänstemän och avlöningar till icke-ordinarie personal med hänsyn till posternas beräknade belastning för vikariatskostnader uppräknats med 600 kronor re-

spektive 1,100 kronor. Å andra sidan har posten till rörligt tillägg nedräknats med 1,200 kronor.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för justitiekanslersämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 50,900
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	» 21,900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 9,200
<hr/>	
Summa kronor 82,000;	

b) till *Justitiekanslersämbetet*: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 82,000 kronor.

9:o) **Justitiekanslersämbetet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, sid. 11) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiekanslersämbetet*: Omkostnader för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 7,700 kronor.

Domstolarna.

10:o) **Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till justitieråden.** Med tillstykande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, sid. 12), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår icke innebär andra ändringar än dem, som betingas av en till 3,000 kronor beräknad ökning av pensionsavdragen, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för högsta domstolen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

Avlöningar till justitieråden, <i>förslagsvis</i>		kronor 475,000
1 justitieråd	kronor 21,000	
23 justitieråd	» 483,000	kronor 504,000
Avgå: pensionsavdrag, <i>förslagsvis</i>		» 29,000
		<hr/>
		Kronor 475,000;

b) till *Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till justitieråden* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 475,000 kronor.

11:o) **Högsta domstolen m. m. Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen.** Kungl. Maj:t har (punkt 11, sid. 12—18) föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å personalförteckningen för nedre justitierevisionen vidtaga de ändringar, att däri uppföras fjorton kontorsbiträden i lönegraden A 4 i stället för femton dylika biträden ävensom en kontorist i lönegraden A 9, *dels* fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för befattningshavare vid nedre justitierevisionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43, *dels ock* till Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 648,500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 649,000 kronor.

De av Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna i personalförteckningen ingå såsom led i den i årets statsverksproposition under För flera huvudtitlar gemensamma frågor omnämnda tjänsteförteckningsrevisionen. De innebära, att det å nedre revisionens registratorskontor tjänstgörande kontorsbiträdet i lönegraden A 4 uppflyttas till kanslibiträde i lönegraden A 7 och att det nuvarande kanslibiträdet i sistnämnda lönegrad utbytes mot en kontorist i lönegraden A 9. Med hänsyn till vederbörande befattningshavares nuvarande löneklassplacering har ökad medelsanvisning i anledning av tjänsteutbytet dock icke ansetts erforderlig.

Beträffande avlöningsstaten föreslås en med hänsyn till de från och med den 1 juli 1942 gällande högre tjänstepensionsavdragen betingad nedsättning av posten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 1,500 kronor. Vidare föreslås en förstärkning av posten till avlöningar till icke-ordinarie personal med 1,000 kronor för mötande av utgifter till bland annat extra skrivhjälp vid tyngande arbetsanhopning. Anslagets slutsumma har såsom konsekvens härav nedräknats med 500 kronor.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet vill endast i anslutning till förslaget om inrättande av en befattning såsom kontorist i 9 lönegraden göra följande allmänna uttalande.

Utskottet.

Av 1939 års tjänsteförteckningssakkunnigas betänkande, vilket legat till grund för Kungl. Maj:ts förslag i förevarande hänseende, framgår, att nämnda sakkunniga förutsätta, att befordran till ordinarie kontorsbiträde i allmänhet skall ernås av biträdespersonal, som icke på grund av bristande duglighet bör kvarstanna i lägre grad. Vid befordran från ordinarie kontorsbiträde bör däremot bedömandet enbart ske efter vederbörande befattningshavares kvalifikationer för den tjänst, varom i det speciella fallet är fråga.

Vad de sakkunniga härutinnan anfört anser sig utskottet böra understryka. Därest det sålunda befinnes av behovet påkallat att för handhavandet av biträdesgöröml av mera kvalificerad art inrätta högre befattning än kontorsbiträdestjänst, bör innehavare av sådan tjänst utses med hänsyn till vederbörandes kvalifikationer och icke efter tjänstålder.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å personalförteckningen för nedre justitierevisionen vidtaga de ändringar, att däri uppföras fjorton kontorsbiträden i lönegraden A 4 i stället för femton dylika biträden ävensom en kontorist i lönegraden A 9;

b) fastställa följande avlöningsstat för befattningshavare vid nedre justitierevisionen, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förlagsvis	kronor 468,500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förlagsvis ..	» 3,200
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal..	» 92,400
4. Rörligt tillägg, förlagsvis	» 84,400
Summa kronor 648,500;	

c) till Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 648,500 kronor.

12:o) **Högsta domstolen m. m.: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, sid. 18 och 19), som innebär en anslagshöjning med 2,500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Högsta domstolen m. m.: Omkostnader för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 45,000 kronor.

13:o) **Högsta domstolen m. m.: Bidrag till Nytt juridiskt arkiv.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, sid. 19) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Högsta domstolen m. m.: Bidrag till Nytt juridiskt arkiv för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av 2,000 kronor.

14:o) **Regeringsrätten: Avlöningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, sid. 19 och 20), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår icke innebär andra ändringar än dem, som betingas av en till 300 kronor beräknad ökning av pensionsavdragen för regeringsråden, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för regeringsrätten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till regeringsråden, *förslagsvis* kronor 140,400

1 regeringsråd kronor 21,000

6 regeringsråd » 126,000 kronor 147,000

Avgå: pensionsavdrag, *för-*

slagsvis ..... » 6,600

Kronor 140,400

2. Avlöningar till övriga ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* ..... » 7,900

3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* ..... » 100

4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... » 1,300

Summa kronor 149,700;

b) till *Regeringsrätten: Avlöningar* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 149,700 kronor.

15:o) **Regeringsrätten: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, sid. 20), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en huvudsakligen av de ökade bränslekostnaderna föranledd höjning med 700 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Regeringsrätten: Omkostnader* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 4,000 kronor.

16:o) **Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, sid. 20 och 21) och under erinran, att samma be-
lopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Regeringsrätten: Regeringsrättens årsbok* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 12,000 kronor.

17:o) **Hovrätterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 17, sid. 21—32) föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å personalförteckningen för hovrätterna vidtaga de ändringar, att å förteckningen för Svea hovrätt uppföras sex kanslibiträden i lönegraden A 7 i stället för sju dylika biträden ävensom en kontorist i lönegraden A 9, *dels* fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för hovrätterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43, *dels ock* till Hovrätterna: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 1,964,000 kronor.

I gällande riksstat är ifrågavarande anslag uppfört med 1,958,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag beträffande personalförteckningen sammanhänger med den i statsverkspropositionen under För flera huvudtitlar gemensamma frågor omnämnda tjänsteförteckningsrevisionen. Det innebär, att det hos sekreteraren i Svea hovrätt anställda kanslibiträdet i lönegraden A 7 i enlighet med vad 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga föreslagit uppflyttas till kontorist i lönegraden A 9. Ökad medelsanvisning i anledning härav har med hänsyn till vederbörandes nuvarande löneklassplacering icke ansetts erforderlig.

Under avlöningsstaten föreslås i avseende å anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän allenast, beträffande Göta hovrätt en minskning med 4,000 kronor, motsvarande under denna post beräknat arvode till vikarie för notarie, vilket arvode ansetts böra bestridas från anslagsposten till icke-ordinarie personal, samt beträffande hovrätten för övre Norrland en av den beräknade belastningen påkallad höjning med 1,500 kronor.

Av anslagsposterna till avlöningar till icke-ordinarie personal bibehålles den för hovrätten över Skåne och Blekinge avsedda posten vid oförändrat belopp. Motsvarande anslagsposter för övriga hovrätter uppräknas, den för Svea hovrätt med 500 kronor för bestridande av en av stegringen i levnads-kostnaderna påkallad arvodesreglering för amanuenser m. fl., den för Göta hovrätt med dels 400 kronor av samma anledning, dels 4,000 kronor, som på sätt förut angivits överförs från hovrättens ordinariepost, dels ock 1,000 kronor med hänsyn till beräknad belastning i övrigt, eller med tillhoppa 5,400 kronor samt den för hovrätten för övre Norrland med 2,600 kronor.

I enlighet med vad sålunda föreslagits har anslaget uppräknats med 6,000 kronor.

Utskottet.

Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i avseende å personalförteckningen för hovrätterna vidtaga de ändringar, att å förteckningen för Svea hovrätt uppföras sex kanslibiträden i lönegraden A 7 i stället för sju dylika biträden ävensom en kontorist i lönegraden A 9;

b) fastställa följande avlöningsstat för hovrätterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

Svea hovrätt.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	671,400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	30,200
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	202,800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	131,100
Summa kronor		1,035,500

Göta hovrätt.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	309,600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t	»	14,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	111,800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	63,000
Summa kronor		498,400

Hovrätten över Skåne och Blekinge.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	179,400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t	»	7,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	55,600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	35,000
Summa kronor		277,000

Hovrätten för Övre Norrland.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	98,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be- stämda av Kungl. Maj:t	»	2,900
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	33,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	19,200
Summa kronor		153,100;

c) till *Hovrätterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 1,964,000 kronor.

18:o) **Hovrätterna: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, sid. 32 och 33), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en av ökade kostnader för bränsle, lyse och vatten föranledd höjning med 5,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Hovrätterna: Omkostnader* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 105,000 kronor.

19:o) **Häradsrätterna: Avlöningar.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 19, sid. 33—35) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

20:o) **Häradsrätterna: Reseersättningar vid justitiestaten.** Kungl. Maj:t har (punkt 20, sid. 35—38) föreslagit riksdagen att till Häradsrätterna: Reseersättningar vid justitiestaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med samma belopp.

Departementschefen har föreslagit, att notarie i domsaga vid förflyttning utan eget åtgörande till annan domsaga, skulle erhålla ersättning av statsmedel för havda resekostnader jämte, i förekommande fall, traktamentsersättning enligt den för rättsbildat biträde å domsagas kansli i allmänhet gällande rese- och traktamentsklassen II D. Sådan ersättning borde utgå endast där förflyttning av förordnad domsagonotarie av vederbörande hovrätt prövades erforderlig på grund av annan sådan befattningshavares inkallelse till militärtjänstgöring. Den föreslagna rätten till ersättning borde vidare motsvaras av en skyldighet för vederbörande att under angivna förutsättning mottaga förordnande såsom notarie i annan domsaga. Bestämmelser i sådant syfte förutsättes Kungl. Maj:t framdeles komma att utfärda därest riksdagen medgiver utbetalande av den ifrågasatta ersättningen.

Utskottet. Det under förevarande punkt framlagda förslaget om reseersättning av statsmedel till förordnad notarie i domsaga vid förflyttning utan eget åtgörande till annan domsaga finner sig utskottet böra tillstyrka. Då Kungl. Maj:ts förslag icke heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Reseersättningar vid justitiestaten* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

21:o) Häradsrätterna: Reseersättningar till nämndemän m. m. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, sid. 38) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 300,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Reseersättningar till nämndemän m. m.* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 275,000 kronor.

22:o) Häradsrätterna: Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, sid. 38 och 39) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 100,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet* för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

23:o) Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, sid. 39) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 120,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

24:o) Vattendomstolarna: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 24, sid. 40 och 41) föreslagit riksdagen att *dels* fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för vattendomstolarna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43, *dels ock* till Vattendomstolarna: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 288,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 283,600 kronor.

För nästa budgetår förutsättes personalbeståndet vid vattendomstolarna ej undergå någon förändring. En höjning av anslaget anses likväl erforderlig, enär anslagsbeloppet vid den omräkning, som föregående år verkställdes i samband med avlöningsstatens omläggning, blivit något för snävt beräknat. Sålunda föreslås en uppräkningspost till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 1,800 kronor, avlöningar till icke-ordinarie personal med 2,500 kronor och rörligt tillägg med 100 kronor, eller sålunda en anslagshöjning om 4,400 kronor.

Enligt 26 § stadgan den 9 december 1932 (nr 565) angående tjänstgöringen vid vattendomstolarna äger vattenöverdomstolen, då det med hänsyn till omfattningen av visst mål eller eljest för göromålens behöriga fortgång må anses erforderligt, medgiva vattenrättsdomare respektive vattenrättsingenjör befrielse från hans tjänsteåligganden med undantag för visst mål eller ock från viss del eller vissa av de honom åliggande göromålen. De åligganden, från vilka vattenrättsdomaren befriats, skola förrättas av den, som därtill förordnats av vattenöverdomstolen.

Den som av vattenöverdomstolen erhållit förordnande att bestrida de göromål, från vilka vattenrättsdomaren eller vattenrättsingenjören befriats, plägar betecknas »särskild vattenrättsdomare» respektive »särskild vattenrättsingenjör».

Vid dylik partiell tjänstledighet bibehålles ordinarie vattensrättsdomare eller vattenrättsingenjör vid oavkortad lön (jfr civila avlöningsreglementet 17 § 2 mom.). Den särskilde vattenrättsdomaren eller den särskilde vattenrättsingenjören, vilken fullgör partiellt vikariat, är givetvis berättigad till vikariatsersättning, vilken för vattenrättssekreterare, som vikarierar för vattenrättsdomare, enligt Kungl. Maj:ts brev till statskontoret den 6 juni 1941 utgör sex kronor om dagen. I fråga om vikarie för vattenrättsingenjör meddelar Kungl. Maj:t bestämmelser från fall till fall.

I en till utskottet under hand ingiven, inom justitiedepartementet upprättad *promemoria* har anförts bland annat följande.

Före den 1 juli 1941 bestreds ersättningen till den partielle vikarien (särskilde vattenrättsdomaren, respektive särskilde vattenrättsingenjören) från den i avlöningsstaten för vattendomstolarna förslagsvis uppförda posten till avlöningar till ordinarie tjänstemän. Från och med innevarande budgetår skall emellertid vikariatsersättning vid förordnande å ordinarie tjänst, där den förordnade icke är ordinarie tjänsteman, bestridas från vederbörande avlöningsstats anslagspost till avlöningar till icke-ordinarie personal, vilken post i fråga om vattendomstolarna är obetecknad och sålunda icke får utan riksdagens särskilda medgivande överskridas.

Vid sådant förhållande har övervägts att under sistnämnda post avse medel för ifrågavarande ändamål. Så har också skett i vad avser ersättning till vikarie för vattenrättsdomare, vilken kostnad låter sig något så när på förhand beräkna. Beträffande kostnaden för vikarie, hel eller partiell, för vattenrättsingenjör har någon uppräknig av posten däremot icke skett. Anledningen härtill är den, att denna kostnad är fullkomligt oberäknelig på förhand. Ett år kan den vara ingen eller helt obetydlig, ett annat år uppgå till ganska betydande belopp. Frågan har senast varit föremål för övervägande inom justitiedepartementet under utarbetandet av årets statsverksproposition. Man har därvid stannat för den ståndpunkten, att då det av riksdagen i skrivelse den 11 februari 1941, nr 17, åt Kungl. Maj:t lämnade bemyndigandet att under vissa förutsättningar medge överskridande av anslagsposterna till icke-ordinarie personal synes täcka det här föreliggande fallet, någon särskild åtgärd icke skulle vara erforderlig.

I ett den 2 januari 1942 inkommet remissyttrande i ett ärende angående ersättning till en s. k. särskild vattenrättsingenjör har emellertid statskontoret gjort gällande, att då anslagsposten till icke-ordinarie personal vid vattendomstolarna, från vilken post ersättningen bör bestridas, icke komme att

räcka till härför — det rörde sig om ett belopp av 6,080 kronor — framställning borde göras till riksdagen om medgivande till överskridande av posten med erforderligt belopp. Därest den av statskontoret hävdade uppfattningen skulle anses riktig, hade dylik hemställan lämpligen bort göras under vederbörande anslagspunkt å andra huvudtiteln. Då så emellertid icke skett, ifrågasättes, huruvida icke statsutskottet, därest utskottet skulle dela statskontorets uppfattning, kunde föreslå riksdagen att lämna Kungl. Maj:t bemyndigande att i mån av behov medge överskridande av anslagsposten till icke-ordinarie personal vid vattendomstolarna av anledning att desamma komme att belastas med vikariatsersättning till s. k. särskild vattenrättsingenjör. En annan utväg är, att sagda post upptages förslagsvis med direktiv till Kungl. Maj:t att maximera densamma. I sistnämnda fall får emellertid Kungl. Maj:t fria händer att överskrida posten även av annan anledning.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet.

Vidkommande den i ovannämnda departementspromemoria väckta frågan om bestridande av avlöning till så kallad särskild vattenrättsingenjör vill utskottet som sin mening framhålla, att det av riksdagen givna generella bemyndigandet att i vissa fall överskrida begränsad anslagspost till avlöningar till icke-ordinarie personal ej omfattar ersättning vid partiella vikariat. Med hänsyn till de särskilda omständigheter, som föreligga beträffande vattendomstolarna, tillstyrker emellertid utskottet, att Kungl. Maj:t bemyndigas medgiva, att ifrågavarande post under innevarande och nästkommande budgetår tages i anspråk för i promemorian avsett ändamål, även om den därigenom skulle överskridas.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t medgiva, att kostnad för vikariatsersättning åt så kallad särskild vattenrättsingenjör må bestridas i enlighet med vad utskottet ovan anförte;

b) fastställa följande avlöningsstat för vattendomstolarna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.¹

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 152,700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämnda av Kungl. Maj:t, förslagsvis ..	» 9,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	» 90,000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 36,300

Summa kronor 288,000;

c) till *Vattendomstolarna*: *Avlöningar* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 288,000 kronor.

25:o) **Vattendomstolarna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, sid. 41) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vattendomstolarna: Omkostnader* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 55,600 kronor.

26:o) **Krigsrätterna: Avlöningar. Krigsrätterna: Omkostnader. Krigsrätterna: Ersättningar till civila ledamöter i fältkrigsrätter m. m.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 26—28, sid. 42—44) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Rättegångsväsendet i allmänhet.

27:o) **Ersättning åt domare, vittnen och parter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, sid. 45) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning åt domare, vittnen och parter* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 425,000 kronor.

28:o) **Kostnader enligt lagen om fri rättegång.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30, sid. 45 och 46) att till Kostnader enligt lagen om fri rättegång för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 500,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med samma belopp.

En redogörelse för de åtgärder, som under senare år vidtagits för att begränsa utgifterna under förevarande anslag, lämnades under motsvarande anslagspunkt i statsverkspropositionen till 1941 års riksdag. Såsom där framhölls ha genom skrivelse den 21 oktober 1940 från domhavandena i rikets domsagor samt från samtliga rådhusrätter och polisdomstolar infordrats statistiska uppgifter rörande tillämpningen av lagen om fri rättegång under tiden den 1 januari 1939—den 30 juni 1940. De inkomna uppgifterna ha bearbetats, och resultatet härav föreligger i »statistisk utredning rörande fri rättegång» (statens off. utredn. 1941: 21). Genom berörda skrivelse hade vidare bland annat begärts ett uttalande angående möjligheten att, utan åsidosättande av obemedlade parter berättigade intressen, nedbringa statsverkets kostnader för den fria rättegången, varvid särskilt borde uppmärksammas, huruvida gällande lagstiftning vore ägnad att effektivt förhindra missbruk av den fria

rättshjälpen. Det vidlyftiga material som till följd härav inkommit har varit föremål för bearbetning inom justitiedepartementet.

Sedan det visat sig att en allmän översyn av lagstiftningen om fri rättegång vore påkallad, har departementschefen, efter bemyndigande av Kungl. Maj:t, den 11 december 1941 tillkallat sex sakkunniga för att verkställa denna översyn. Enligt de meddelade direktiven bör utredningsarbetet bedrivas med skyndsamhet.

Riksdagens år 1941 församlade revisorer hava under § 2 i sin berättelse (del I, sid. 11—14) meddelat vissa av dem gjorda iakttagelser rörande statsverkets kostnader för fri rättegång i vissa skadeståndsmål. Revisorerna avsluta sin redogörelse med följande uttalande.

Av den verkställda utredningen framgår, att fri rättegång ofta beviljas motorfordonsförare i mål angående skadestånd till följd av motorfordons trafik. Enligt de allmänna försäkringsvillkoren för motorfordonsförsäkring åligger det i dylika mål försäkringstagaren, i regel föraren, att utan uppskov underrätta försäkringsgivaren och, om denne så påfordrar, överlåta sakens rättsliga utförande åt försäkringsgivaren eller av denna anvisat rättegångsombud. Kostnaderna för statsverket för fri rättegång i dessa mål bortfalla, om det rättsliga utförandet av målen anförs till försäkringsanstalterna. På grund härav vill det förefalla revisorerna, som om domstolarnas uppmärksamhet bör fästas på, att innan motorförarens ansökan om fri rättegång avgöres, rätten eller dess ordförande förvissar sig om, huruvida vederbörande trafikförsäkringsanstalt önskar biträda bilföraren i rättegången eller icke.

Av utredningen framgår vidare, att avkortning av kostnader i anledning av fri rättegång i ett avsevärt antal fall medgivits, trots att vederbörande försäkringsanstalt varit villig att helt eller delvis gälda dessa kostnader, blott krav därå framställts. Då avkortning i dylika fall givetvis ej bör ifrågakomma, synes föreskrift böra meddelas om, att till avkortningsbeslut av ifrågavarande slag skall fogas utredning, att ersättning ej kunnat erhållas av vederbörande försäkringsanstalt.

Kungl. Maj:t har, enligt vad utskottet inhämtat, i cirkulär den 30 december 1941 meddelat länsstyrelserna till kännedom och beaktande den av riksdagens revisorer framställda anmärkningen i fråga om avkortning av kostnader i anledning av fri rättegång. Vad revisorerna anfört föranleder med hänsyn härtill icke annat uttalande från utskottets sida än att utskottet förutsätter, att frågan tages under övervägande vid den pågående sakkunnigutredningen för översyn av lagstiftningen om fri rättegång.

Under återopande av det anförda får utskottet, med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må till *Kostnader enligt lagen om fri rättegång* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 500,000 kronor.

Utskottet.

29:o) Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter. Kungl. Maj:t har (punkt 31, sid. 47) föreslagit riksdagen att till Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 67,500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Utskottet.

Vid behandlingen av motsvarande anslagsfråga under fjolåret uppmärksammades ett av tillkallad sakkunnig den 20 mars 1940 framlagt förslag rörande offentliga rättshjälpsanstalter, vars genomförande skulle avsevärt underlätta utbyggande av samhällets rättshjälpsverksamhet för mindre bemedlade medborgare. Med hänsyn till den betydande kostnadsökning, som skulle bli följden för statsverket samt vissa landsting och kommuner, funno dock statsmakterna nödvändigt att tills vidare låta anstå med en övergång till det nya systemet. Riksdagen framhöll därvid för sin del önskvärdheten av att berörda förslag, så snart omständigheterna det medgäve, upptoges till slutlig prövning.

Departementschefen har nu ansett, att några omedelbara åtgärder i syfte att genomföra förslaget av kostnadsskäl icke torde kunna vidtagas. Utskottet delar departementschefens uppfattning härutinnan, men har likväl velat i detta sammanhang erinra om riksdagens ovannämnda uttalande.

Under återopande av det anförda får utskottet, med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må till *Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 67,500 kronor.

30:o) Medikolegala besiktningar. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, sid. 47 och 48), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en av belastningshänsyn vidtagen höjning med 10,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medikolegala besiktningar* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 60,000 kronor.

31:o) Ersättning för vissa bötesandelar. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, sid. 48), som innebär, att anslaget till ifrågavarande ändamål förändras från förslagsanslag till obetecknat anslag och att dess belopp nedsattes med 1,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för vissa bötesandelar* för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av 3,000 kronor.

32:o) **Ersättning för förlorad inteckningslösen vid stadsdomstolarna.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, sid. 48) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 140,200 kronor för ändamålet under anslagsrubriken ersättning till befattningshavare vid rådhusrätter och till städer för förlorad lösen i följd av inteckningsförnyelsernas avskaffande, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för förlorad inteckningslösen vid stadsdomstolarna* för budgetåret 1942/43 anvisa ett anslag av 140,000 kronor.

Fångvården m. m.

33:o) **Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 35, sid. 49—54) föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för fångvårdsstyrelsen vidtaga de ändringar som föranledas därav att en kansliskrivare i lönegraden A 11 utbytes mot en kontorist i lönegraden A 9, *dels* fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43, *dels ock* till Fångvårdsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 295,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 288,000 kronor, därav 193,500 kronor under anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän och 49,900 kronor under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

De av Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna i personalförteckningen ingå i den i statsverkspropositionen under För flera huvudtitlar gemensamma frågor omnämnda tjänsteförteckningsrevisionen. De innebära, att den för handhavande av fångvårdsstyrelsens registratorsgöromål avsedda kansliskrivarbefattningen å ordinarie stat i lönegrad A 11 utbytes mot befattning såsom kontorist i lönegraden A 9. I avvaktan på den nuvarande tjänstinnehavarens avgång uppföres dennes befattning å övergångsstat.

Beträffande avlöningsstaten föreslås nedsättning av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med 15,100 kronor, motsvarande avlöningarna å två ordinarie befattningar, vilka icke-ordinarie tjänstemän beräknas skola uppehålla under nästa budgetår.

Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal föreslås av samma anledning och för tillgodoseende av behovet av tillfälliga vikarier å befattningar inom styrelsen höjd med 10,900 kronor. En uppräknings av nämnda post med ytterligare 10,821 kronor föranledes av den vid 1941 års riksdag beslutade överflyttningen av en extra ordinarie assistent av 1:a klass och ett extra ordinarie kontorsbiträde från fångvårdsanstalterna till styrel-

sen. Posten har alltså föreslagits uppförd med (49,900 + 10,900 + 10,821) i runt tal 71,700 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg har uppräknats med 300 kronor.

Utskottet. Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för fångvårdsstyrelsen vidtaga de ändringar som föranledas därav att en kansliskrivare i lönegraden A 11 utbytes mot en kontorist i lönegraden A 9;

b) fastställa följande avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förlagsvis</i>	kronor 178,400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 7,900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 71,700
4. Rörligt tillägg, <i>förlagsvis</i>	» 37,000

Summa kronor 295,000;

c) till *Fångvårdsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 295,000 kronor.

34:o) **Fångvårdsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 36, sid. 55 och 56) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fångvårdsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 42,000 kronor.

35:o) **Fångvårdsanstalterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 37, sid. 56—77) föreslagit riksdagen att *dels* godkänna av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat för fångvårdsanstalterna, den senare att tillämpas från och med budgetåret 1942/43, *dels ock* till Fångvårdsanstalterna: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 4,100,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

De föreslagna ändringarna i personalförteckningen ingå i den i statsverks-

propositionen under För flera huvudtitlar gemensamma frågor omnämnda tjänsteförteckningsrevisionen och avse:

uppflyttning av vaktfruarna från lönegraden A 1 till lönegraden A 3;

flyttning av en yrkesmästare av 2:a klass vid centralfängelset i Norrköping från lönegraden Eo 8 till värmeledningsskötare, tillika reparatör, av 2:a klass i lönegraden A 7;

införande av uppsyningsman av 2:a klass i lönegraden A 10 samt uppsyningsman av 1:a klass och lärare i yrkesämne i lönegraden A 12, därvid *dels* fem av de nuvarande femton uppsyningsmännen uppflyttas till uppsyningsmän av 1:a klass och de övriga tio erhålla benämningen uppsyningsmän av 2:a klass, *dels ock* fem av de nuvarande tio yrkesmästarna av 1:a klass uppflyttas till lärare i yrkesämne;

uppflyttning av två assistenter av 4:e klass från lönegraden A 12 till assistenter av 3:e klass i lönegraden A 16 samt en assistent av 3:e klass till lantbruksinspektör i lönegraden A 17;

uppflyttning av tre kronohäktesföreståndare av 1:a klass från lönegraden A 16 till lönegraden A 18;

uppflyttning av en assistent av 1:a klass från lönegraden A 20 till arbetsassistent i lönegraden A 21; samt

uppflyttning av föreståndaren för centralfängelset å Långholmen från lönegraden A 27 till lönegraden A 28.

Härutöver minskas på grund av avgång och förflyttning till annan tjänst antalet å personalförteckningen uppförda tjänstemän å övergångsstat med två direktörer av 3:e klass och en kronohäktesföreståndare av 1:a klass. I den nya personalförteckningen föreslås slutligen att benämningen kronohäktesföreståndare av 1:a klass reserveras för de kronohäktesföreståndare som uppflyttas i lönegraden A 18, medan de kronohäktesföreståndare som kvarstå i lönegraden A 16 föreslås skola erhålla benämningen kronohäktesföreståndare av 2:a klass och de nuvarande kronohäktesföreståndarna av 2:a klass benämningen kronohäktesföreståndare av 3:e klass.

Vad angår avlöningsstaten beräknas de av tjänsteförteckningsrevisionen förutsedda ändringarna i personalförteckningen draga en merkostnad under anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med omkring 9,500 kronor och minskningen i antalet tjänstemän å övergångsstat föranleda en besparing under samma post å i runt tal 6,500 kronor. Den erforderliga nettoökningen skulle sålunda bliva 3,000 kronor.

Vissa nu utgående ersättningar för undervisning i hushållsgöromål och trädgårdsskötsel m. m. vid centralfängelset i Växjö föreslås indragna och ersätta med avlöning till en för ändamålet nyinrättad extra ordinarie första vaktfrutjänst. Detta har föranlett en nedsättning av anslagsposten till arvodet och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, med 3,000 kronor.

Inrättandet av sistnämnda tjänst förorsakar en ökning av medelsbehovet under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med i runt tal 2,500 kronor. Å andra sidan minskas medelsåtgången under denna post med 10,800 kronor på grund av att avlöningarna till två extra ordinarie be-

fattningshavare, en assistent av 1:a klass och ett kontorsbiträde, från och med nästa budgetår skola bestridas från fångvårdsstyrelsens avlöningsanslag. En ytterligare minskning med 3,500 kronor inträder såsom följd av ovannämnda förändring av en extra ordinarie yrkesmästartjänst av 2:a klass till ordinarie tjänst såsom värmeledningsskötare, tillika reparatör. Den sålunda beräknade nettominskningen uppgår alltså till $(10,800 + 3,500 - 2,500 =) 11,800$ kronor. Departementschefen har emellertid, med hänsyn till den tendens till fortsatt stegring som fångantalet utvisar, icke ansett att någon nedsättning av förevarande anslagspost bör vidtagas. Däremot har från och med nästa budgetår föreskrift ansetts böra meddelas därom att anslagsposten icke må överskridas utan medgivande av Kungl. Maj:t.

Utskottet.

Mot Kungl. Maj:ts förslag beträffande personalförteckningen har utskottet icke funnit anledning till erinran.

I förslaget till avlöningsstat är icke-ordinarieposten betecknad förslagsvis såsom i den nu gällande staten. Att föreskrift, på sätt departementschefen föreslagit, från och med nästa budgetår meddelas om att anslagsposten dock icke må överskridas utan medgivande av Kungl. Maj:t, tillstyrkes av utskottet.

Utskottet har icke heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för fångvårdsanstalterna:

Personalförteckning.

Befattning

Lönegrad

Tjänstemän å ordinarie stat.

1 direktör av 1:a klass	A 28
5 direktörer av 2:a klass	A 26
1 förste pastor och överlärare	A 26
8 direktörer av 3:e klass	A 24
4 pastorer och förste lärare	A 24
1 kamrerare	A 22
1 arbetsassistent	A 21
2 assistenter av 1:a klass	A 20
10 assistenter av 2:a klass	A 18
3 kronohäktetsföreståndare av 1:a klass	A 18
1 lantbruksinspektör	A 17
11 assistenter av 3:e klass	A 16
8 kronohäktetsföreståndare av 2:a klass	A 16
4 kronohäktetsföreståndare av 3:e klass	A 15
1 föreståndare vid fångkoloni	A 15

Befattning	Lönegrad
5 uppsyningsmän av 1:a klass	A 12
5 lärare i yrkesämne	A 12
10 uppsyningsmän av 2:a klass	A 10
5 yrkesmästare av 1:a klass	A 10
27 yrkesmästare av 2:a klass	A 8
47 överkonstaplar	A 8
1 värmeledningsskötare, tillika reparatör	A 7
402 vaktkonstaplar	A 6
4 första vaktfruar	A 6
36 vaktfruar	A 3

Tjänstemän å övergångsstat.

3 direktörer av 3:e klass	A 24
1 kronohäktesföreståndare av 3:e klass	A 15

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

1 direktör av 2:a klass	Eo 26
1 kamrerare	Eo 22;

Anm. 1. Kronohäktesföreståndarbefattningarna av 2:a klass vid kronohäktena i Linköping, Jönköping och Falun må icke besättas så länge respektive å övergångsstat uppförda direktörer av 3:e klass kvarstå i tjänst.

Anm. 2. Befattningen såsom uppsyningsman av 2:a klass vid rannsakningshäktet i Hudiksvall må icke besättas så länge vederbörande å övergångsstat uppförde kronohäktesföreståndare av 3:e klass kvarstår i tjänst.

b) fastställa följande avlöningsstat för fångvårdsanstalterna, att tillämpas från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 2,415,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 186,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 1,000,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 499,000

Summa kronor 4,100,000;

c) till *Fångvårdsanstalterna*: *Avlöningar* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 4,100,000 kronor.

36:o) **Fångvårdsanstalterna: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, sid. 77—80), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en höjning med 153,000

kronor, beroende på ökningen av fångantalet och den allmänna prisstegringen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fångvårdsanstalterna: Omkostnader* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 2,240,000 kronor.

37:o) **Interneringsnämnden.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 39, sid. 80 och 81), som innebär en anslagshöjning med 400 kronor i anledning av ökade kostnader för renskrivning m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) fastställa följande stat för interneringsnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Stat.

Avlöningar.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	kronor	7,700
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m., <i>förslagsvis</i>	»	2,700

Omkostnader.

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	»	2,600
		Summa kronor 13,000;

- b) till *Interneringsnämnden* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 13,000 kronor.

38:o) **Ungdomsfängelsenämnden.** Kungl. Maj:t har (punkt 40, sid. 82—84) föreslagit riksdagen att *dels* fastställa av departementschefen förordad stat för ungdomsfängelsenämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43, *dels ock* till Ungdomsfängelsenämnden för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 10,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat upptaget med 7,400 kronor.

För nästa budgetår föreslås en nedsättning av anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, med 300 kronor. För anställande av ett biträde med heltidstjänstgöring föreslås vidare anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal höjd med 2,400 kronor till 3,000 kronor, motsvarande avlöning till ett extra ordinarie skrivbiträde, i vilket sammanhang posten, som för närvarande är betecknad *förslagsvis*, ansetts böra förändras till obetecknad post.

Till omkostnader föreslås en med 500 kronor till 2,900 kronor ökad medelsanvisning, därav 2,300 kronor för reseersättningar och 600 kronor för expenser.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må

a) fastställa följande stat för ungdomsfängelsenämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Stat.

Avlöningar.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	kronor	4,100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m.	»	3,000

Omkostnader.

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	»	2,900
Summa kronor		10,000;

b) till *Ungdomsfängelsenämnden* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 10,000 kronor.

39:o) **Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, sid. 84 och 85) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsstyrelsernas kostnader för fångtransport* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 110,000 kronor.

40:o) **Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, sid. 85 och 86), vilket i förhållande till motsvarande anslag för innevarande budgetår innebär en av ökad belastning å anslaget föranledd höjning med 4,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 14,000 kronor.

41:o) **Skyddskonsulentorganisationen.** Kungl. Maj:t har (punkt 43, sid. 86—89) föreslagit riksdagen att *dels* godkänna av departementschefen förordad personalförteckning och stat för skyddskonsulentorganisationen, den senare att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43, *dels* ock till skyddskonsulentorganisationen för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 55,600 kronor.

Vid 1939 års lagtima riksdag antogs ny lag om villkorlig dom, avsedd att träda i stället för lagen den 28 juni 1918 angående villkorlig straffdom. Den nya lagen, som utfärdades den 22 juni 1939, skall träda i kraft den dag Konungen förordnar. Samtidigt med den nya lagens antagande anslag riksdagen medel för att anställa tolv skyddskonsulenter och fem assistenter åt dem, vartill skulle komma en såsom bisyssla avsedd konsulentbefattning för Gotland (propositionen nr 87, statsutskottets utlåtande nr 251). Dessa befattningshavare skulle erhålla arbetsuppgifter avseende tillämpningen av den nya lagen. De skulle tillika utföra annat skyddsarbete, främst beträffande villkorligt frigivna och frigivna fångar men även i fråga om personer, som utskrivits på prov efter att ha undergått tvångsuppfostran, ungdomsfängelse, förvaring eller internering. Enligt departementschefens uttalande i propositionen om den nya lagstiftningen (nr 86) vore konsulentorganisationen en väsentlig förutsättning för att lagstiftningen skulle erhålla den praktiska betydelse som var avsedd. I sitt av riksdagen godkända utlåtande i ämnet (nr 35) anslöt sig första lagutskottet till detta uttalande samt framhöll, att utskottet vid sitt tillstyrkande av lagen utgått från att organisatoriska anordningar skulle komma till stånd i huvudsaklig anslutning till vad som föreslagits. I samband med de besparingsåtgärder, som föranleddes av krigsutbrottet i september 1939, beslöts emellertid med hänsyn till det finansiella läget, att genomförandet av konsulentorganisationen skulle anstå (propositionen nr 79 till 1939 års urtima riksdag). Emedan en förutsättning för den nya lagen sålunda bortföll, sattes denna icke i kraft. Emellertid har sedermera 1940 års lagtima riksdag på hemställan av första lagutskottet (utlåtande nr 50) i skrivelse till Konungen (nr 347) anhållit om förnyat övervägande av frågan om den nya lagstiftningens ikraftträdande snarast möjligt.

I statsrådsprotokollet har under här förevarande anslagspunkt departementschefen framhållit, att de statsfinansiella skäl, som föranlett att den nya lagen om villkorlig dom ännu icke blivit satt i kraft, alltjämt kvarstå. Möjlighet anses icke föreligga att för nästa budgetår anslå medel till upprättande av en skyddskonsulentorganisation av den omfattning, som erfordras för att lagen skall kunna träda i tillämpning. Däremot torde det enligt den av departementschefen uttalade uppfattningen låta sig göra att inom gällande lags ram uppbygga en liknande organisation av mindre omfattning såsom ett första steg mot förverkligandet av den mera omfattande organisationen. Tillskapandet av en sådan konsulentorganisation skulle vara ägnat att avhjälpa kännbara brister, som vidlådde den nuvarande rättstillämpningen. Befattningshavarna borde, som från början avsetts, tilldelas arbets-

uppgifter av rådgivande och kontrollerande karaktär. En viktig uppgift för konsulenterna bleve att stå domstolarna till tjänst med råd och upplysningar dels i fråga om anställningsförhållanden och andra möjligheter för omhändertagande av dem, för vilka villkorlig dom ifrågasattes, dels beträffande personer, som vore lämpliga och villiga att utses till övervakare. Konsulenterna borde vidare bistå övervakare över villkorligt dömda och tillsyningsmän för villkorligt frigivna vid utförande av deras uppdrag samt ha uppsikt över hur de fullgjorde sina åligganden. Givetvis borde villkorligt dömda och villkorligt frigivna själva äga vända sig till konsulenterna med begäran om råd och hjälp, exempelvis avseende arbetsanskaffning. Liknande uppgifter borde åvila konsulenterna även i fråga om frigivna fångar samt personer, som utskreves på prov efter att ha undergått tvångsuppfostran, ungdomsfängelse, förvaring eller internering.

Antalet konsulenter avses för närvarande kunna begränsas till fyra, förslagsvis stationerade en i Kristianstad, en i Sundsvall, en i Vänersborg eller Borås och en slutligen i Örebro. Konsulenterna förutsättas skola lyda under fängvårdsstyrelsen. Den närmare utformningen av konsulenternas arbetsuppgifter och av organisationen i övrigt avses skola ske genom administrativa föreskrifter.

I enlighet med 1939 års lagtima riksdags beslut föreslås konsulenterna uppförda i 21 lönegraden för extra ordinarie tjänstemän. För avlöningar till dem beräknas för nästa budgetår ett belopp av 31,000 kronor, vartill kommer rörligt tillägg med 4,600 kronor. För reseersättningar beräknas ett årligt belopp av 3,000 kronor för varje konsulent eller tillhoppa 12,000 kronor. Kostnaderna för lokaler och expenser i övrigt uppskattas till 8,000 kronor om året. Det för nästa budgetår erforderliga anslaget till skyddskonsulentorganisationen uppskattas sålunda till 55,600 kronor.

Såsom departementschefen framhållit har 1939 års lagtima riksdag uttalat sig för inrättande av en konsulentorganisation, vars befattningshavare skulle anförtros arbetsuppgifter avseende tillämpningen av den vid nämnda riksdag antagna nya lagen om villkorlig dom. Statsfinansiella hänsyn hava emellertid föranlett att med genomförandet av konsulentorganisationen i avsedd omfattning fått anstå, i följd varav jämväl ett ikraftträdande av den nya lagstiftningen om villkorlig dom måst ställas på framtiden.

Utskottet.

Under nu förevarande punkt har Kungl. Maj:t framlagt förslag om upprättande inom gällande lags ram av en skyddskonsulentorganisation av mera begränsad omfattning, avsedd att avhjälpa kännbara brister i övervakningsarbetet. Utskottet ansluter sig till departementschefens uttalanden rörande behovet av en sådan organisation.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall verksamheten utövas av fyra under fängvårdsstyrelsen lydande extra ordinarie skyddskonsulenter i 21 lönegraden. Den så angivna ramen för den tilltänkta organisationen finner sig utskottet kunna godkänna. Vad departementschefen anfört rörande befattningshavarnas arbetsuppgifter ävensom i fråga om övriga med organisationens

genomförande sammanhängande frågor synes utskottet välbetänkt. Ej heller har departementschefens beräkning av anslagsbehovet givit utskottet anledning till erinran.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för skyddskonsulentorganisationen:

Personalförteckning.

Extra ordinarie tjänstemän i högre
lönegrad än 20.

4 skyddskonsulenter ..... Eo 21;

b) fastställa följande stat för skyddskonsulentorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Stat.

Avlöningar.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	kronor 31,000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 4,600

Omkostnader.

Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	» 20,000
<hr/> Summa kronor 55,600;	

c) till *Skyddskonsulentorganisationen* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 55,600 kronor.

42:o) **Övervakning av villkorligt dömda.** Kungl. Maj:t har (punkt 44, sid. 89) föreslagit riksdagen att till Övervakning av villkorligt dömda för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 80,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 70,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet vill emellertid erinra om att riksdagens år 1941 församlade revisorer med anledning av gjorda iakttagelser förordat vissa åtgärder till nedbringande av utgående arvoden till övervakare över villkorligt dömda m. m. Till denna fråga återkommer utskottet i annat sammanhang.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Övervakning av villkorligt dömda* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 80,000 kronor.

43:o) **Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl. Bidrag till svenska skyddsförbundet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 45 och 46, sid. 89—91) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1942/43 anvisa

a) till *Understöd åt verksamhet för frigivna fångar m. fl.* ett anslag av 50,000 kronor;

b) till *Bidrag till svenska skyddsförbundet* ett anslag av 100,000 kronor.

Uppfostringsanstalterna.

44:o) **Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 47, sid. 91—96) föreslagit riksdagen att *dels* godkänna av departementschefen förordad personalförteckning och avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, den senare att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43, *dels ock* till Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 263,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling upptagit en inom andra kammaren av herr A. Hermansson väckt motion (II: 221), vari hemställts att riksdagen *dels* måtte godkänna i motionen förordad personalförteckning för statens uppfostringsanstalt å Bona, *dels ock* måtte vidtaga de ändringar i avlöningsstaten för anstalten som därav påkallas.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 247,000 kronor.

Den av *Kungl. Maj:t* föreslagna personalförteckningen upptager de av 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga beträffande Bonaanstalten föreslagna ändringarna, vilka innebära, att eldaren i lönegraden A 5 utbytes mot eldare av 2:a klass i samma lönegrad, att maskinisten i lönegraden A 8 utbytes mot värmeledningsskötare, tillika reparatör, av 1:a klass i samma lönegrad, att lärarna, tillika avdelningsföreståndare, uppflyttas från lönegraden A 17 till lönegraden A 18 samt att verkmästaren, tillika avdelningsföreståndare, uppflyttas från lönegraden A 17 till arbetsledare, tillika avdelningsföreståndare, i lönegraden A 18.

Motionärens förslag innebär, att eldaren uppflyttas i lönegrad från A 5 till A 9 med bibehållen tjänstebestämmelse, att husmodern och förmännen uppflyttas från A 6 till A 10, att maskinisten uppflyttas från A 8 till A 12 med bibehållen tjänstebestämmelse, att första förmännen likaledes uppflyttas från A 8 till A 12, att uppsyningsmännen uppflyttas från A 10 till A 14, att verk-

mästaren, tillika avdelningsföreståndare, uppflyttas från lönegraden A 17 till arbetsledare, tillika avdelningsföreståndare, i lönegraden A 18, *att* befattningen såsom räkenskapsförare och redogörare uppflyttas i lönegrad från A 17 till A 19, *att* lärarna, tillika avdelningsföreståndare, uppflyttas från A 17 till A 20, *samt att* lantbruksinspektoren, tillika avdelningsföreståndare, uppflyttas från A 18 till A 21.

I Kungl. Maj:ts förslag till *avlöningsstat* ha de föreslagna ändringarna i personalförteckningen föranlett en uppräknig av anslagsposten till ordinarie tjänstemän med 1,000 kronor.

För att bereda sex arbetsledare, vilka för närvarande avlönas såsom daglönare av jordbrukets inkomstmedel, anställning såsom extra befattningshavare föreslås en höjning av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med 13,200 kronor.

Sistnämnda förslag har även föranlett uppräknig av anslagsposten till rörligt tillägg med 1,800 kronor.

Den sålunda beräknade utgiften för arbetsledarna väntas bliva i sin helhet täckt genom ökning av den under vederbörande inkomsttitel redovisade nettoinkomsten av anstaltens jordbruk.

Avlöningsanslaget skulle alltså enligt Kungl. Maj:ts förslag höjas till (247,000 + 1,000 + 13,200 + 1,800) 263,000 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag beträffande personalförteckningen bygger på 1939 års tjänsteförteckningssakkunnigas betänkande, enligt vilket två befattningar såsom lärare, tillika avdelningsföreståndare, och en befattning såsom arbetsledare, tillika avdelningsföreståndare, skulle placeras i lönegraden A 18. Motsvarande befattningar i gällande personalförteckning äro placerade i lönegraden A 17.

I motionen II: 221 har framlagts förslag om förbättrad löneställning för ett flertal befattningar. De till stöd för förslaget anförda skälen äro desamma, som varit föremål för de sakkunnigas bedömande vid prövningen av motsvarande yrkanden. Med hänsyn härtill anser sig utskottet, som delar de sakkunnigas uppfattning, icke böra förordad förändrad löneställning för anstaltens befattningshavare i vidare mån än vad Kungl. Maj:ts förslag innebär.

Då vad Kungl. Maj:t föreslagit ej heller i övrigt har givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 221

a) godkänna följande personalförteckning för statens uppfostringsanstalt å Bona:

Personalförteckning.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning	Lönegrad
1 direktör	A 27
1 pastor och förste lärare	A 24
1 lantbruksinspektör, tillika avdelningsföreståndare..	A 18

2 lärare, tillika avdelningsföreståndare	A 18
1 arbetsledare, tillika avdelningsföreståndare	A 18
1 räkenskapsförare och redogörare	A 17
2 uppsyningsmän	A 10
8 förste förmän	A 8
1 värmeledningsskötare, tillika reparatör, av 1:a klass	A 8
22 förmän	A 6
1 husmoder	A 6
1 eldare av 2:a klass	A 5;

b) fastställa följande avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 148,800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 3,800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 77,000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 33,400

Summa kronor 263,000;

c) till Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 263,000 kronor.

45:o) **Statens uppfostringsanstalt å Bona: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 48, sid. 96—98) föreslagit riksdagen att till Statens uppfostringsanstalt å Bona: Omkostnader för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 237,700 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är ifrågavarande anslag upptaget med 210,700 kronor.

För nästa budgetår har en uppräknig av vissa poster i anstaltens omkostnadsstat ansetts böra vidtagas. Posten för underhåll av åt befattningshavare upplåtna bostäder föreslås skola höjas med 2,000 kronor. Stegring i elevantalet från 170 till 190 anses vidare motivera höjningar å 700 kronor, 800 kronor och 1,000 kronor av posterna till hälso- och sjukvård, arbetspenningar till elever samt diverse omkostnader. Posten till kostnader för elever utom anstalten föreslås av belastningshänsyn höjd med 4,500 kronor. Slutligen ha på grund av prisstegringen uppräknig skett av dels posten till utspisning med 14,000 kronor, dels ock det i anslagsposten till expenser ingående beloppet till bränsle, lyse och vatten med 4,000 kronor. Enär större delen av bränsle-

behovet tillgodoses från anstaltens egna skogar, förutsättes emellertid en betydande del av sistnämnda belopp komma att tillgodoföras statsverket såsom inkomst från anstalten.

I enlighet härmed föreslås en höjning av anslaget med (2,000 + 700 + 800 + 1,000 + 4,500 + 14,000 + 4,000) 27,000 kronor.

Utskottet.

Det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Statens uppfostringsanstalt å Bona: Omkostnader* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 237,700 kronor.

46:o) Statens uppfostringsanstalt å Bona: Vatten- och avloppsledningar. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, sid. 98 och 99), som avser slutförande till programenlig kostnad av den omläggning och utbyggnad av anstaltens vatten- och avloppsledningar, för vilken 1939—1941 års riksdagar tidigare beviljat medel, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens uppfostringsanstalt å Bona: Vatten- och avloppsledningar* för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 6,000 kronor.

47:o) Understöd till skyddshemmen å Viebäck. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, sid. 99 och 100), vilket innebär en av belastningshänsyn betingad anslagshöjning med 7,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd till skyddshemmen å Viebäck* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 125,000 kronor.

48:o) Kostnader för transport av minderåriga till uppfostringsanstalt. Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, sid. 100), vilket innebär en av belastningshänsyn betingad anslagshöjning med 1,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för transport av minderåriga till uppfostringsanstalt* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 8,000 kronor.

Diverse.

49:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Fångvårdsstyrelsens delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 52 och 53, sid. 100) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

50:o) **Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, sid. 101) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 19,000 kronor.

51:o) **Särskild ersättning till häradskrivare för röstlängders upprättande.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, sid. 101)' och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskild ersättning till häradskrivare för röstlängders upprättande* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

52:o) **Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk. Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen. Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Strafferet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 56—58, sid. 101 och 102) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1942/43 anvisa

a) till *Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och konstnärliga verk* ett förslagsanslag av 3,000 kronor;

b) till *Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen* ett förslagsanslag av 1,000 kronor;

c) till *Bidrag till Nordisk Tidsskrift for Strafferet* ett anslag av 1,200 kronor.

53:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, sid. 102) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 150,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 140,000 kronor.

54:o) **Extra utgifter.** I anslutning till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, sid. 103) och under erinran, att samma belopp anvisats för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1942/43 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

55:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61, sid. 103) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 740,000 kronor.

56:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62, sid. 103) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 80,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

57:o) **Kristillägg.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 63, sid. 103) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Stockholm den 20 februari 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson i Malmö, Grånebo, Torsten Ström, Lindström, Heiding, Bäcklund, Karl Andersson, Björkman, Gustaf Iwar Anderson, Ekströmer* och *Emil Petersson*; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson i Eskilstuna, Skoglund i Doverstorp, Eriksson i Stockholm, Andersson i Prästbol, Ward, Hansson i Rubbestad, Holmdahl, Åqvist, Viklund, Lindholm, Pettersson i Dahl* och *Åkerström*.